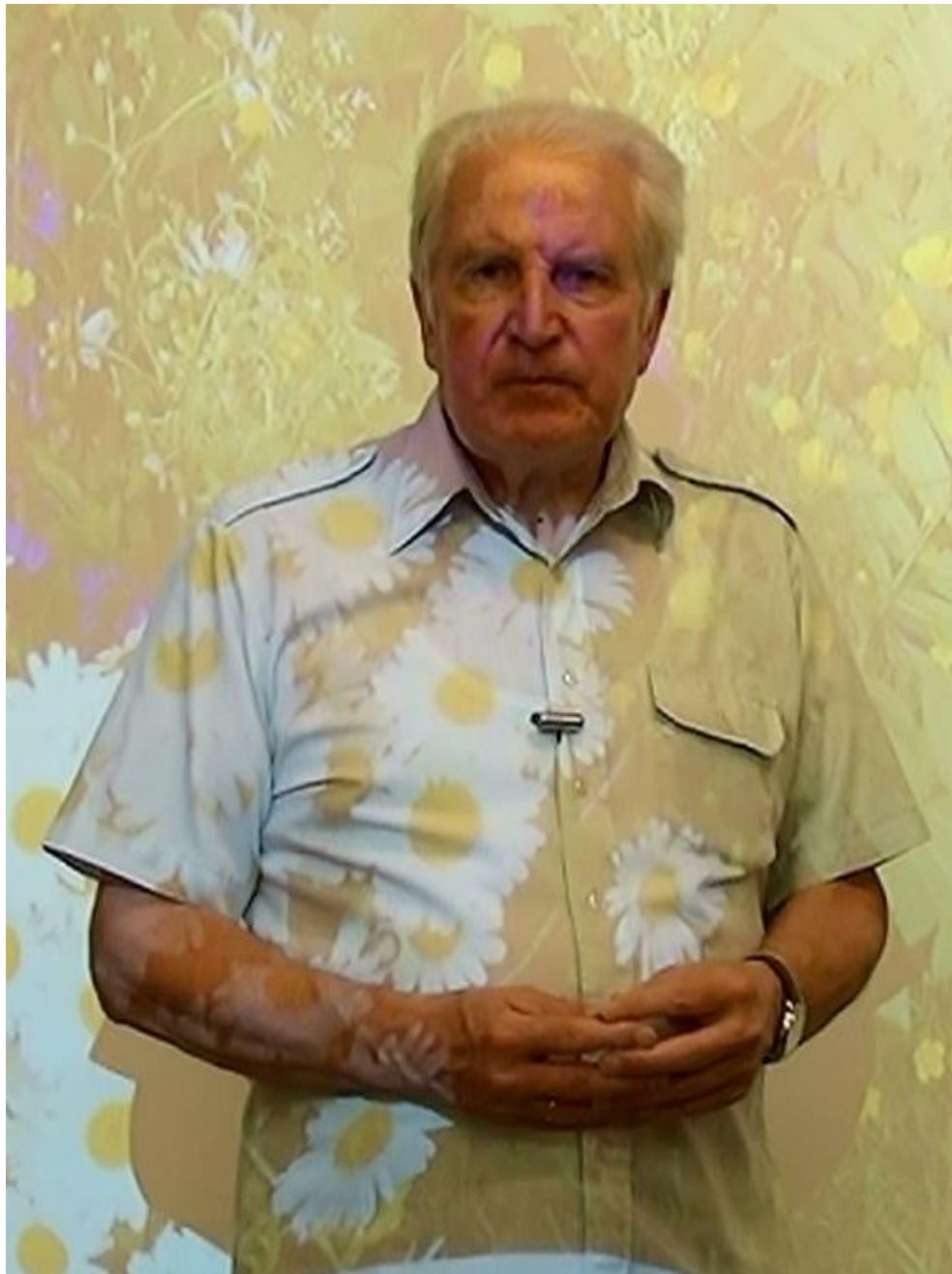

A large, weathered stone sculpture of a man's head and shoulders, possibly a historical figure, stands in a clearing. The sculpture is made of rough-hewn stone blocks. In the foreground, there is a lush garden with various green shrubs, yellow and orange flowers, and some purple flowers. The background is a dense forest of tall, thin evergreen trees.

Latvijas valsts simtgade
1918. - 2018

Sveiciens visiem Latvijā no Ziemeļvidzemes !
Valkas koklētājs 12.07.2018

**Nodibinājuma “Sokrāta tautskola” un
biedrības “Dzīvot pēc Sirdsapziņas”
brīvdabas konference**

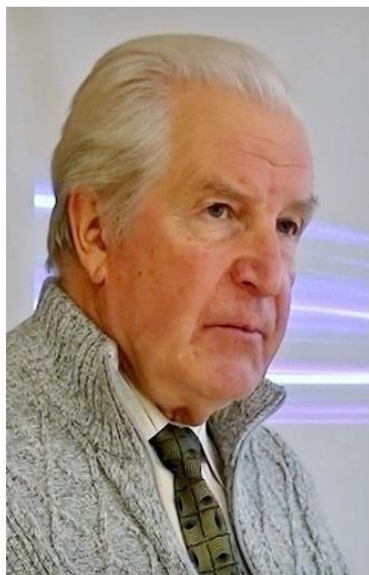
**“Latvijai 100 –
kā saglabāt Valsts neatkarību”
2018.gada 14.jūlijs**

**Sevis izzināšanas un harmonizēšanas parks
Sokrāta tautskola - Siguldas pagasts**

LU emer.prof., Dr.fiz. Andris Broks

**DZĪVE un IZGLĪTĪBA
<https://blogi.lu.lv/broks/>**

LU emer.prof., Dr.fiz. Andris Broks

DZĪVES
PIEREDZE

(zināšanas,
attieksmes,
prasmes)

DZĪVEI

(izziņai,
apdomai,
rīcībai)

Esmu seniors, cietvielu un vispārīgajā fizikā
sakņots sistēmu teorētiķis ar dzīves pieredzi
zinātniskajā pētniecībā, kā arī izglītības
vadības un pedagoģiskajā darbībā.

Balts nekad nav tikai
balts, melns nekad nav
tikai melns - ikvienā
baltumā ir arī melnums
un ikvienā melnumā ir
arī baltums.

Iņ - Jaņ

andris.broks@lu.lv
<https://blogi.lu.lv/broks/>
+37126567120

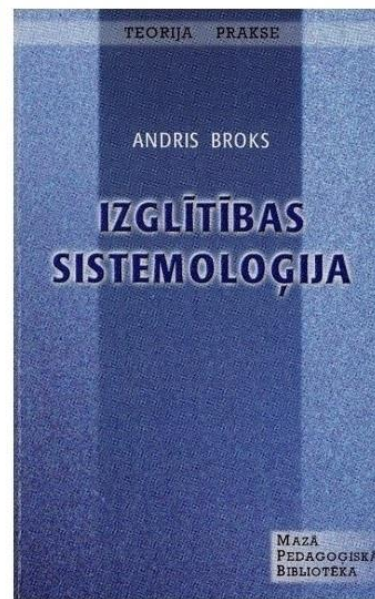

A. Broks

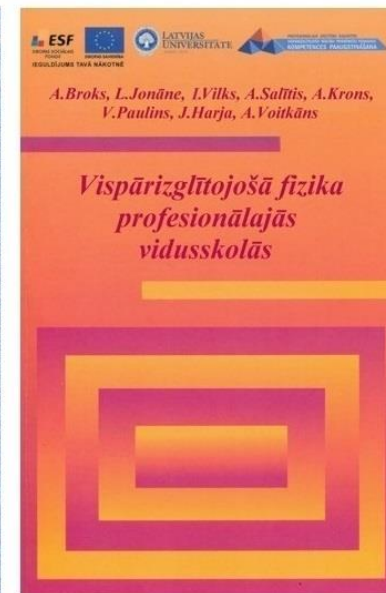
SISTĒMAS AP
MUMS UN MĒS
SISTĒMĀS

1988

2000

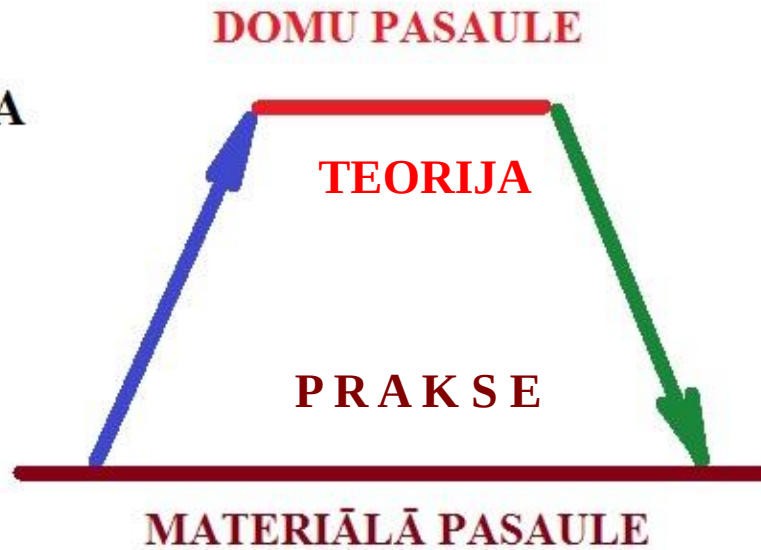
2013

levadam

Divas Pasaules –
cilvēks **materiālajā pasaulē** un
materiālās pasaules atveids cilvēka **domu pasaulē**.

DIALEKTIKA

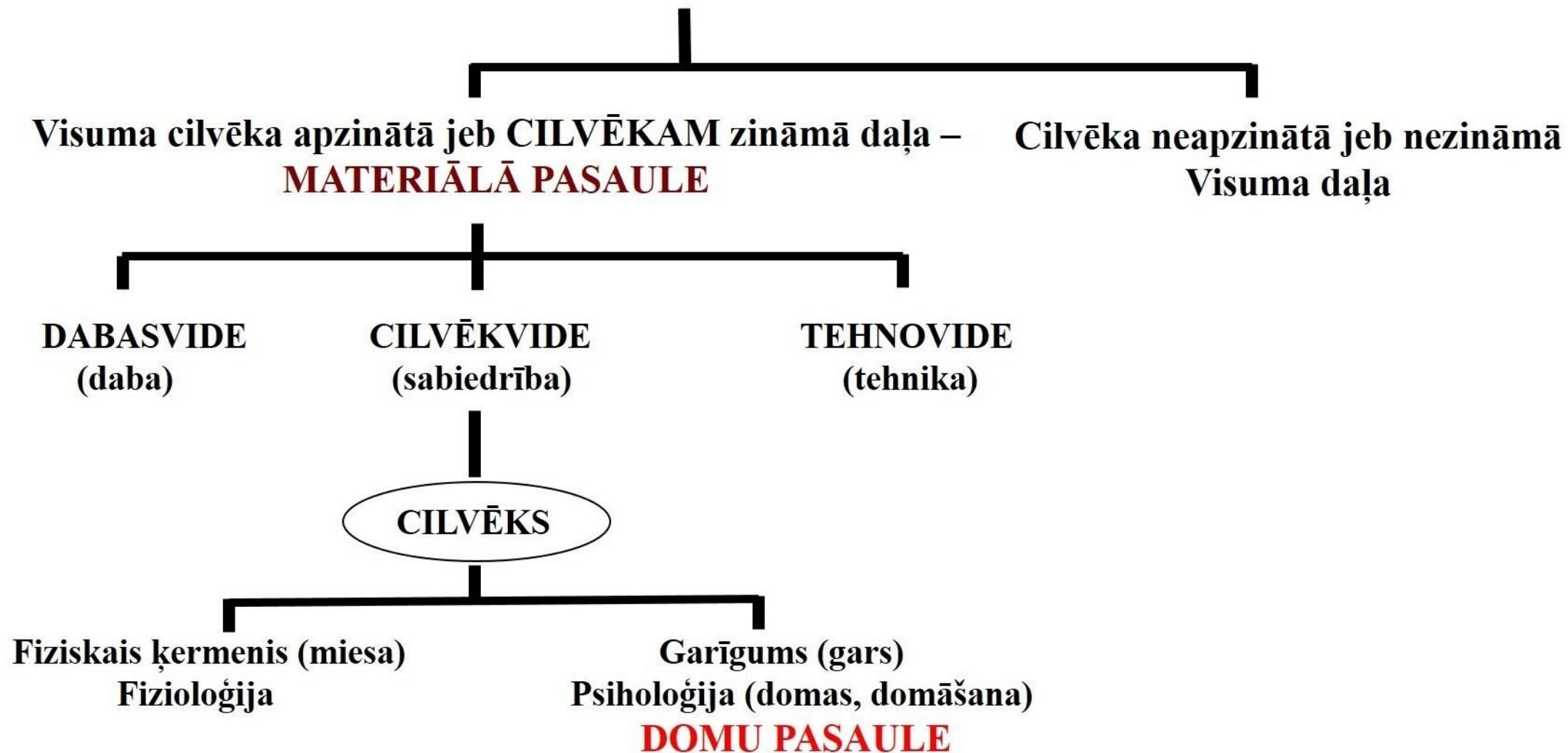
**Cilvēks ir materiālās
pasaules daļa, kura dzīve
šajā pasaulē īstenojas kā
vienots cilvēka fiziskās un
garīgās dzīves kopums.**

**Domu pasaule ir cilvēka
garīgās dzīves pasaule.**

Cilvēks atveido Materiālo Pasauli savā **Domu Pasaulē** **s i s t ē m i s k i :**
pa daļām (analīze), tās savstarpēji salīdzinot un KOPSAISTOT (sintēze).

V I S U M S

(Visums man/mums visapkārt un es/mēs Visumā)

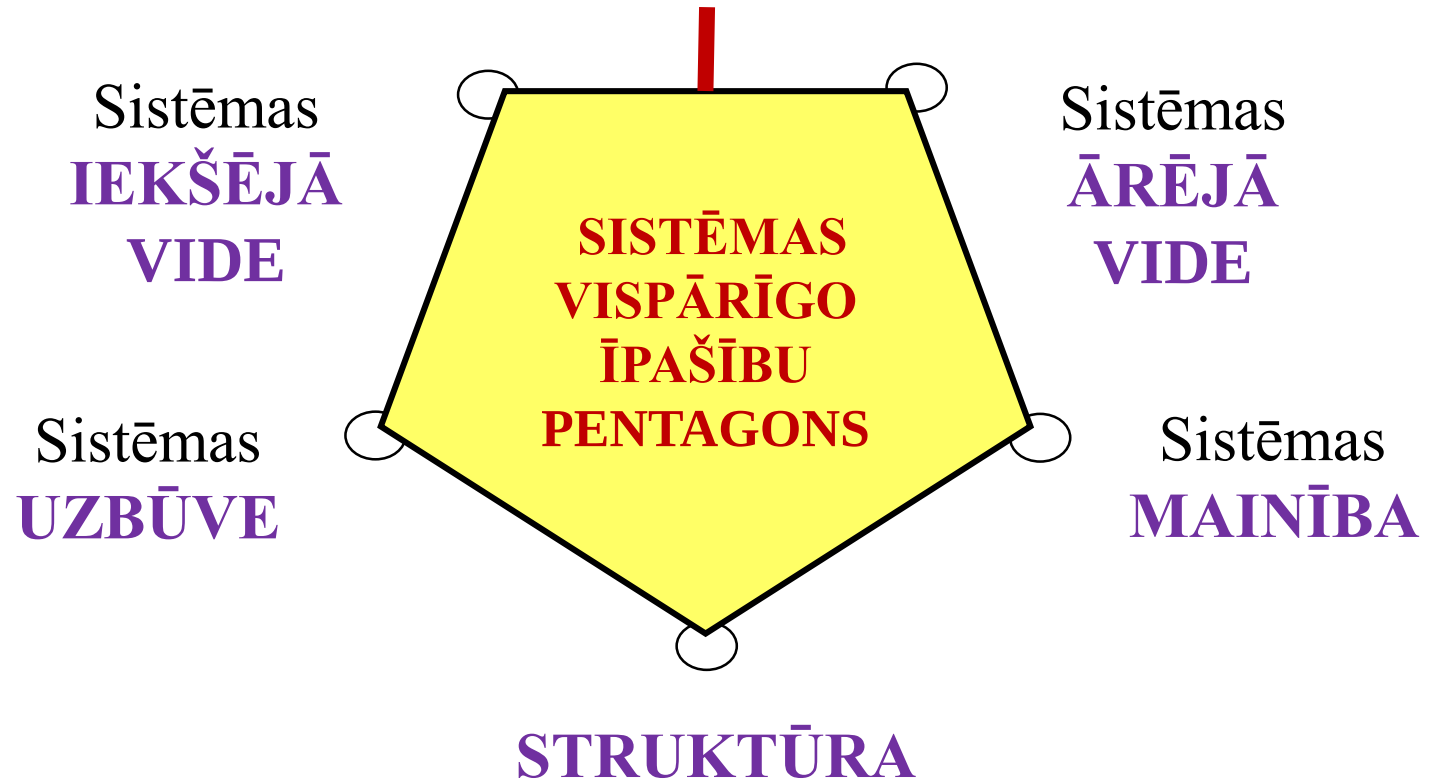

Ikvienu Materiālu
Pasauli parādīja
jeb mainīgs ķermenis
atveidojas cilvēka
Domu Pasaulē kā
SISTĒMA, kuru
raksturo atbilstošās
sistēmas īpašības.

Sistēmu teorija (ST) –
domāšanas sakārtotības
jeb sistēmiska
vispārīgā teorija.

ST centrālā aksioma:
viss pastāv
KOPSAISTĪBĀ

SISTĒMA – veselums, kuru veido kopsaistītas daļas
un kurš pastāv citu veselumu veidotajā ārējā vidē

(izvēlēto daļu un veselo savstarpējā izkārtojuma telpā un laikā
raksturojums, kuru savukārt raksturo šo struktūru **sakārtotība**)

Dzīve un

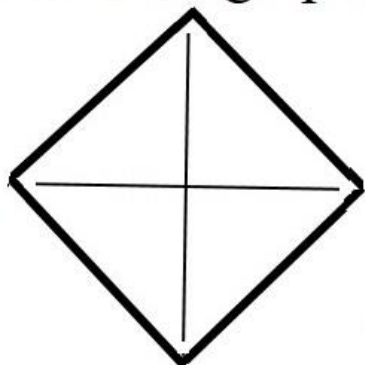
Izglītība

Manas un Mūsu VALSTS simtgades sakarā

padomāsim katrs par savu un mūsu kopīgo **DZĪVI** Latvijā un Pasaulē

PASAULE : daudzveidīgu parādību kopums

CILVĒKS :
garīga dzīva
būtne

SABIEDRĪBA :
daudzveidīgu
cilvēku kopums

DZĪVE :
daudzveidīgu cilvēkdarbību kopums

Izziņa

Apdoma

Rīcība

Apzinātu cilvēkdarbību universālā struktūra

Par ko un kā domāsim – tā dzīvosim!
Domās, domāšana vada mūsu DZĪVI

IZGLĪTĪBA -
īpaši organizētā veidā iegūta

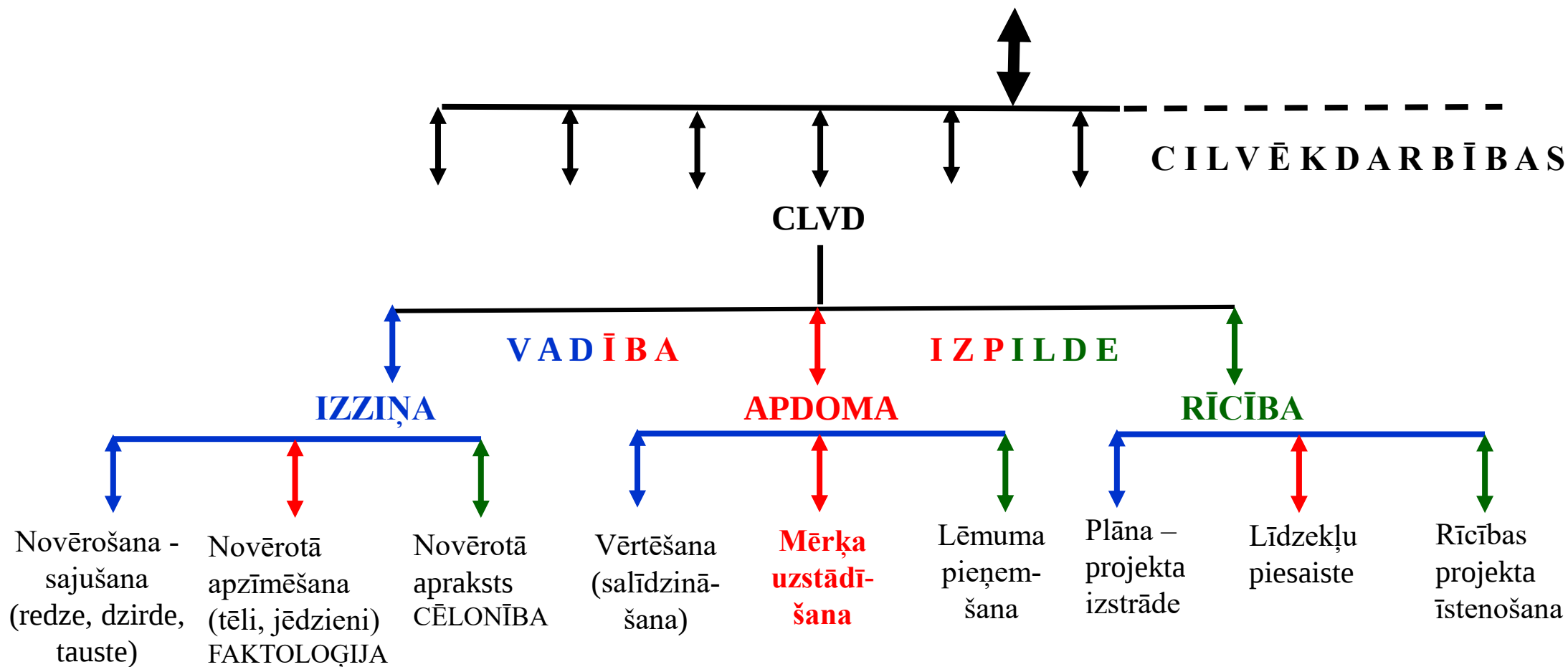
**DZĪVES
PIEREDZE**

(zināšanas,
attieksmes,
prasmes)

DZĪVEI
(izzīnai,
apdomai,
rīcībai)

DZĪVE – cilvēks, sabiedrība dzīvo Materiālajā Pasaulē –
uz Saules sistēmas planētas, kuru sauc par Zemi: tā vairums atbilstoši
izglītotu mūsdienu cilvēku atveido sevi un savu dzīvi savā Domu Pasaulē

DZĪVE – daudzveidīgu cilvēkdarbību kopums - **SISTĒMA**

Valsts, sabiedrības dzīves hierarhiskā struktūra horizontālo un vertikālo kopsaistību skatījumā un redzējumā.

**KOLEKTĪVĀ un INDIVIDUĀLĀ dzīvesveida kopsaistība -
divu valsts dzīvesveidu – politiekonomiku dialektika**

SOCIĀLISMS un KAPITĀLISMS
līdzsvarotā valsts/sabiedrības dzīvē

**Mūžīgi skan Lielais Jautājums –
sena dziesma arvien jaunās skaņās –
KĀDU KAM IZGLĪTĪBU KĀDAI DZĪVEI ?**
(kā man/mums dzīvot – kāda ir manai/mūsu dzīvei
nepieciešamā izglītība?)

IZGLĪTĪBA - dzīves pieredze dzīvei		Dzīves VIRZĪBAI	EKSISTENCEI dzīvē
ZINĀTNISKĀ [patiesais]	Dominē PRĀTS (atziņas, jēdzieni - <i>izpratne</i>)	Fund. un lietišķā pētniecība	Dzīvesvides uzraudzība, apkope, atjaunošana
MĀKSLINIECISKĀ [skaistais]	Dominē JŪTAS (emocijas, tēli - <i>iztēle</i>)	Iedvesmai	Sadzīvei
SAIMNIECISKĀ [praksē derīgais]	Dominē GRIBA (vajadzības, līdzekļi - <i>izdarība</i>)	Saimnieciskā jaunrade	Zinātnes un mākslas sasniegumu izmantošana

ZINĀŠANAS, ATTIEKSMES, PRASMES – dzīves pieredzes sastāvdaļas

Attieksmes jeb vērtīborientācija -

rodas zināšanu **apdomas** procesā - vērtējot cilvēku dzīves daudzveidīgās vajadzības un to apmierināšanas spējas un iespējas. Pozitīva attieksme uzrāda cilvēka dzīves vērtības jeb vērtīborientācijas, kuras atbilstoši nosaka cilvēkdarbību *mērķus un sekojošo rīcību* šo mērķu sasniegšanai.

Zināšanas -

rodas cilvēka dzīvesvides – pasaules daudzveidīgo parādību **izziņas** procesā un nodrošina cilvēkdarbībām nepieciešamos *faktus un cēloņseku sakarības*

Prasmes -

rodas cilvēkdarbību īstenošanā un nodrošina visu cilvēkdarbību sastādošo procesu (*izziņas, apdomas, rīcības*) rezultatīvu norisi. Prasmes apliecina cilvēka spēju (gribas un varas) īstenojumu darbībā.

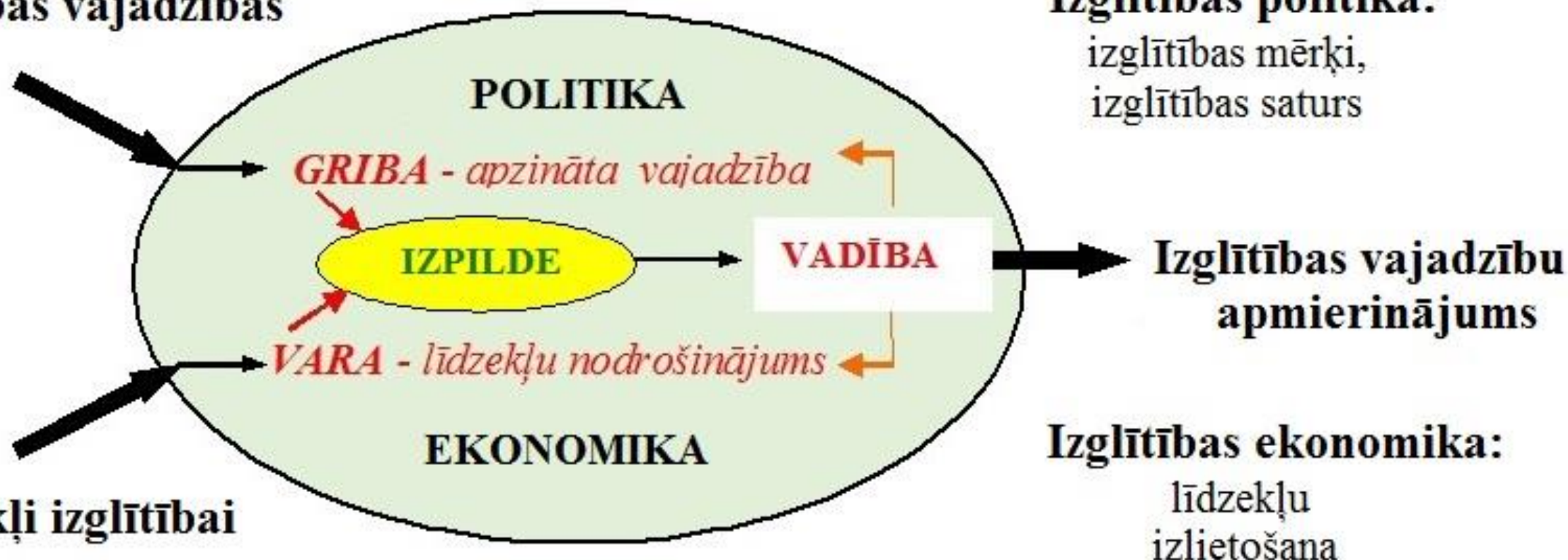
DZĪVE – daudzveidīgu cilvēkdarbību kopums / sistēma

Izglītojošās darbības vadības un izpildes dialektika

Izglītības vajadzības

Izglītības politika:

izglītības mērķi,
izglītības saturs

Līdzekļi izglītībai

Izglītības vajadzību
apmierinājums

Izglītības ekonomika:

līdzekļu
izlietošana

VADĪBA : izglītības **politika** un izglītības **ekonomika**

IZPILDE : **pedagoģija** (mācību un audzināšanas procesi)

VALSTS **politekonomika**
nosaka valsts izglītojošās
darbības **politekonomiku**

Latvijas

valsts

vakar, šodien, rīt

Mēs, latvieši, materiālajā ziņā nekad nevarēsim sacensties ar lielajām tautām, un mums pēc tā arī nav jātiecas. **Mums ir jācenšas būt stipriem garīgā laukā**, it īpaši *mākslā* un *zinātnē*, izkopjot savas nacionālās īpašības. Tas ir mūsu galvenais uzdevums, ko pildot audzināsim ne vien sevi, bet arī citas tautas.

J.A.Students “Vispārīgā pedagogija” (1933)

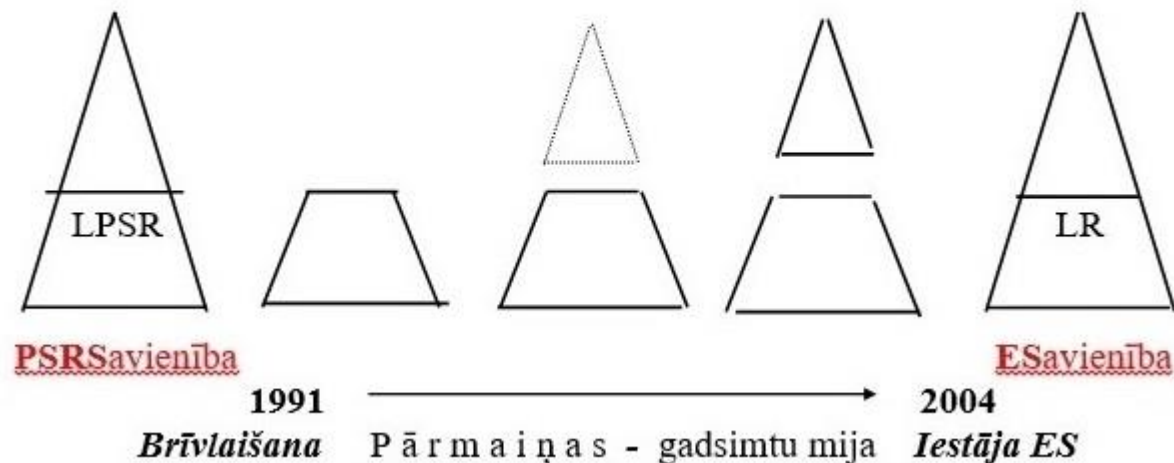
Taču garīgā darbība taču nav tikai zinātne un māksla - kalpošana zinātnei un mākslai !

Vai latviešiem savā zemē būt arī saimniekiem ?

Mūsu Latvijas valsts un sabiedrības dzīve pasaulē

Aizvadītajā 20.gadsimtā Latvija trīs reizes (1918 – 1940 – 1991) pārdzīvoja austrumu-rietumu dzīvesveida orientācijas maiņas.

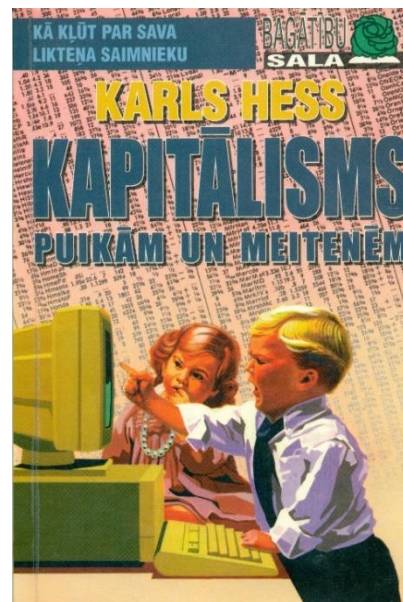

DOMĀŠANA un saziņas tehnokratizācija – cilvēku dzīves globalizācija un robotizācija

Mākslīgā meitene – NAV CILVĒKS (sieviete),
bet ir datorizēta tehniska ierīce -robots

Dabiskā meitene -
bet viņas uzticamais palīgs -robots
NAV CILVĒKS (vīrietis)

DELFI Bizness | 29. oktobris 2016 17:02

Mūsdienu Latvija pašlaik aktīvi iesaistas pasaules globālajos procesos un strauji liberalizējas

Mūsu dzīves padomju laika *kreiso -sociālistisko ievirzi nomaina labējā - kapitālistiskā*, kolektīvā dzīvesveida dominanti nomaina individuālā dzīvesveida dominante. Sociālistiskās sadales vietā nāk kapitālisma brīvais tirgus, kā visaptveroša dzīves pamatvērtība iesakņojas nauda. pārmaiņu gaitā *sabiedrība pārnoslāņojas*.

Arvien lielākas sabiedrības daļas dzīve rit cilvēku pašu izveidotajos nedabiskajos transporta, energoapgādes un datortīklos, kuru trūkums jau tiek uztverts kā nopietns dzīves apdraudējums. Tehnocilvēka fizioloģisko pamatu pilnveidos modernā ģenētika - gēnu inženierija. Taču **tehnocilvēka apziņā rodas plaša - racionālais pārņem emocionālo, zūd arī līdzsvars starp intelektu (gudrību) un morāli (tikumību)**.

Mūsdienu valsts un cilvēku dzīves nelīdzsvarotība (nesakārtotība, nestabilitāte, nedrošība, neziņa un citas dzīves negācijas) šodien rada ļoti nopietnas problēmas mūsu dzīves līdzsvaroti ilgtspējīgai attīstībai nākotnē.

Mūsdienu dzīvi pilnvērtīgi īstenos un tālāk attīstīs tikai tās valstis un tie cilvēki, kas būs spējīgi (griboši un varoši) pietiekami ātri un saturīgi orientēties sarežģītajos (daudzveidīgajos un strauji mainīgajos) dzīves procesos.

Pauls Dāle
VĒROJUMI UN PĀRDOMAS PAR CILVĒKU UN GARA KULTŪRU
RĪGA 1994 (atkārtots izdevums)
Izvēlēti citējumi

DZĪVES VALDNIEMI

Laimīgas ir tautas, kuras valda un vada stipri, taisnīgi un gudri karaļi un valdnieki.

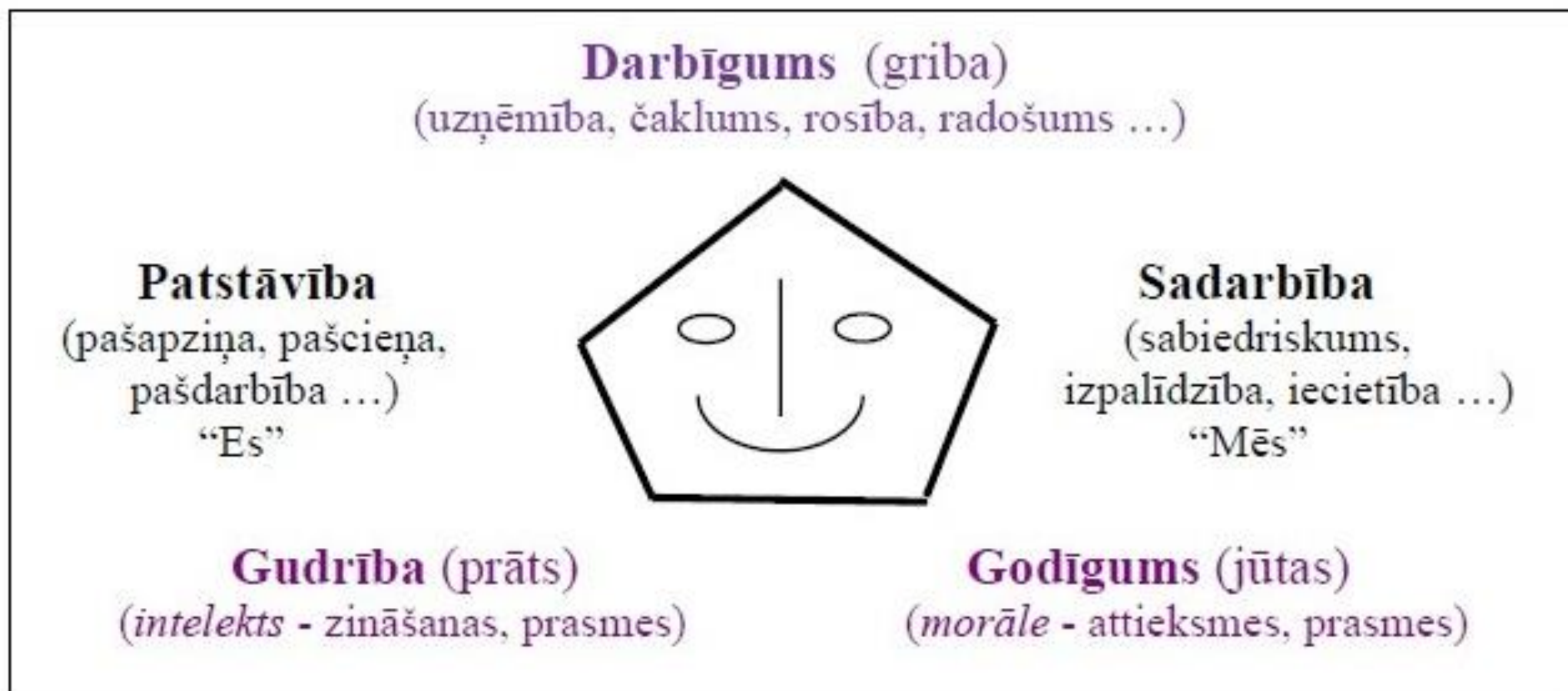
Taču karaļu pasaulē ir maz, ne visi tie gudri un stipri, - īsti un lieli valdnieki. **Vēl laimīgāka ir tauta, ja tai ir daudz cilvēku, kuri ir un var būt dzīves valdnieki ...**

Dzīves valdnieku likumi un spēks ir ticība sev, dzīvei un mūžībai, pašsavaldība, drosme, pacietība un izturība, cieņa pret pienākumu un darbu, patiesa laipnība pret savu tuvāko, uzticība garam, radīšana un dzīves veidošanas prieks. Viņus apgaro dziļa godbijība pret likumu, kas stāv pāri cilvēkam un cilvēka varai, viņi ir gatavi nest upurus, ja pienākums to prasa.

Par dzīves valdnieku un meistarū var kļūt ikviens, kam piemīt gribas stiprums, gara spēks, drosme, neatlaidība, ikviens, kas dzīvi neapsūdz un nenolād, bet apliecina un svētī to, dara to bagātāku, skaistāku, ikviens, kas cīnās un kuram dzīve liek uzvaras vainagu, ko svētījis pats Dievs. Neviena diena, neviena stunda nav par vēlu, lai pēc šī vainaga sniegtos, ja tikai sevī sadzirdam aicinājumu: **„Esi un topi dzīves valdnieks!”**

Gudri, godīgi un aktīvi cilvēki – izglītojošas darbības i d e ā l s

Cilvēka dzīvesgata vības struktūra

Nobeigumā

Klāt Latvijas valsts
simtgade!

*Tev mūžam dzīvot, Latvija,
Tu tēvzeme mums Dieva dota!*

***Sveicam Tevi svētkos,
mūsu Latvija!***

*Lai Latvju tauta vienota,
Aug spēkā, slavā, daiļumā!*

VALKA

12.07.2018

**Pastāvēs, kas pārvērtīsies
Tas jaunais laiks, kas šalkās trīs,
Tas nenāks, ja ļaudis to nevedīs!
Ikvienam ir roka jāpieliek,**

/ Jānis Rainis /

Lai mums visiem kopā viss labi sokas un izdodas !

**Padomāsim par domāšanu saistībā ar Cilvēka dzīvi Pasaulē,
par domāšanas sakārtotību jeb sistēmismu,
par sistēmu teoriju mūsu dzīves praksei !**

LU izvēles studiju kurss DOMĀŠANAS SISTEMOLOĢIJA

<https://blogi.lu.lv/broks/2017/08/31/autorkurss-domasanas-sistemologija-2017-2018-anno-2002>

Paldies
par uzklausīšanu!